

PRESTATIEBESCHERMING
EN ONGESCHREVEN INTELLECTUELE EIGENDOMSRECHTEN

PROEFSCHRIFT

ter van verkrijging van de graad van Doctor
aan de Rijksuniversiteit te Leiden,
op gezag van de rector Magnificus Dr. L. Leertouwer.
hoogleraar in de faculteit der Godgeleerdheid,
volgens besluit van het College van Dekanen
te verdedigen op donderdag 21 april 1994
te klokke 16.15 uur
door

Theodorus Cornelis Johannes Aloysius van Engelen
geboren te Vleuten – De Meern in 1958

W.E.J. Tjeenk Willink – Zwolle – 1994

Promotores:

Prof. Mr D.W.F. Verkade en

Prof. Mr A.A. Quaedlygd (KU Nijmegen)

Overige leden van de promotiecommissie:

Prof. Mr M.M. Mendel (referent)

Prof. Mr Jac. Hijma

Prof. Mr J.J. Brinkhof

Prof. Mr J.H. Spoor

*Van dit proefschrift is een handelseditie verschenen bij uitgeverij W.E.J. Tjeenk
Willink*

Te Zwolle onder ISBN 90 271 3909 1

*You've been with the professors
And they all liked your looks
With great lawyer you have
Discussed lepers and crooks
You've been through all of
F. Scott Fitzgerald's book
You're very well read
It's well known
Because something is happening here
But you don't know what it is
Do you, Mister Jones?
Uit: *Ballad of a thin Man*,
© Bob Dylan, 1965*

INHOUDSOPGAVE

GEBRUIKTE AFKORTINGEN	XVIII
VOORWOORD	XXI
1. PRESTATIEBESCHERMING	1
1.1 Inleiding	1
1.2 Prestatiebescherming	3
1.3 Prestatiebescherming: profiteren van andermans prestatie	4
1.4 Ongeschreven intellectuele eigendomsrechten	6
1.4.1 Ongeschreven intellectuele eigendomsrechten in de literatuur	6
1.4.2 Commentaar	9
2. ONGESCHREVEN INTELLECTUELE EIGENDOMSRECHTEN IN DE RECHTSPRAAK VAN DE HOGE RAAD	13
2.1 Inleiding	13
2.2 De handelsnaam	13
2.2.1 Lagere rechtspraak	14
2.2.2 Farina-arrest 1882	16
2.2.3 Jurisprudentie na 1883	18
2.2.4 Commentaar	22
2.3 Het merk	23
2.3.1 Ontwikkeling merk	23
2.3.2 Merkenwet 1893	24
2.3.3 Jurisprudentie 1893-1920	25
2.3.4 Molengraaff en Hijman	26
2.3.5 Nedigepha en Pope	27
2.3.6 Commentaar	29
2.4 Het model	29
2.4.1 Historie	30
2.4.2 Nabootsings-jurisprudentie	31
2.4.3 Intellectueel eigendomsrecht ?	32
2.5 Het geschrift	35
2.5.1 Inleiding	35
2.5.2 Periode tot 1881	36
2.5.3 De wet van 1881	37
2.5.4 Hoge Raad 1892	38
2.5.5 De Pinto	39
2.5.6 Doctrine 1881-1912	40
2.5.7 Wet van 1912	42
2.5.8 Reactie doctrine na 1912	43
2.5.9 Hoge Raad 1937-1965	44
2.5.10 Commentaar	46
2.6 Het portret	46
2.6.1 Artikel 21 Auteurswet	46
2.6.2 Financieel belang	48

2.6.3	't Schaep-arrest	49
2.6.4	Commentaar	50
2.7	Uitvoerend kunstenaars en producenten van fonogrammen	51
2.7.1	Inleiding	51
2.7.2	Elvis Presley-arrest	53
2.7.2.1	President en HoF	54
2.7.2.2	Cassatie	55
2.7.2.3	Hoge Raad	55
2.7.3	Commentaar	57
3. AARD EN BESCHERMINGSOMVANG INTELLECTUELE EIGENDOMS-RECHTEN		59
3.1	Inleiding	59
GEESTELIJKE PRESTATIES		60
3.1.1	Octrooi	60
3.1.1.1	Uitvindingen	60
3.1.1.2	Beschermingsomvang	62
A.	Uitleg	62
B.	Exploitatie en aanhaken	64
3.1.1.3	Conclusie	66
3.1.2	Auteursrecht	66
3.1.2.1	Werken	66
A.	Oorspronkelijkheid	67
B.	Kunst-vereiste?	70
3.1.2.2	Beschermingsomvang	72
3.1.2.3	Conclusie	76
ECONOMISCHE PRESTATIES		76
3.2	Onderscheidingsprestaties	76
3.2.1	Tekeningen en modellen	76
3.2.1.1	Model	76
A.	Nieuw uiterlijk gebruiksvoorwerp	77
B.	Technisch Effect	79
3.2.1.2	Beschermingsomvang	82
3.2.1.3	Conclusie	84
3.2.2	Nabootsing uiterlijk produkten	85
3.2.2.1	Uiterlijk produkt	86
A.	Onderscheidend vermogen	86
B.	Deugdelijkheid en bruikbaarheid	87
3.2.2.2	Beschermingsomvang	88
3.2.2.3	Conclusie	89
3.2.3	Merkenrecht	90
3.2.3.1	Merk	91
A.	Onderscheidend vermogen	91
B.	Als merk toelaatbaar	93
C.	Conclusie	96
3.2.3.2	Beschermingsomvang	96
A.	Overeenstemming	96

B.	Gebruik voor soortgelijke waren of diensten	100
C.	Elk ander gebruik	102
3.2.3.3	Conclusie	103
3.2.4	Handelsnaamrecht	104
3.2.4.1	Handelsnaam	104
3.2.4.2	Beschermingsomvang	106
3.2.4.3	Conclusie	108
3.2.5	Portretrecht	109
3.2.5.1	Portret	109
A.	Verzilverbare populariteit	109
B.	Gelaat	110
3.2.5.2	Beschermingsomvang	110
3.2.5.3	Conclusie	111
3.3	Vervaardigingsprestaties	111
3.3.1	Kwekersrecht	111
3.3.1.1	Nieuw ras	111
3.3.1.2	Beschermingsomvang	113
3.3.1.3	Conclusie	114
3.3.2	chipsrecht	114
3.3.2.1	Oorspronkelijke topografie halfgeleider	114
3.3.3	Beschermingsomvang	116
3.3.3.1	Conclusie	117
3.3.4	Geschriftenbescherming	118
3.3.4.1	Opschriftstelling	118
3.3.4.2	Beschermingsomvang	120
3.3.4.3	Conclusie	121
3.3.5	Uitvoerend kunstenaars	122
3.3.5.1	Uitvoering	122
3.3.5.2	Beschermingsomvang	124
3.3.5.3	Conclusie	126
3.3.6	Producenten van fonogrammen	127
3.3.6.1	Fonogram	127
3.3.6.2	beschermingsomvang	128
3.3.6.3	Conclusie	129
3.3.7	Omroeporganisaties	130
3.3.7.1	Uitzending	130
3.3.7.2	Beschermingsomvang	131
3.3.7.3	Conclusie	132
4.	HET WEZENLIJKE VAN INTELLECTUELE EIGENDOMSRECHTEN	133
4.1	Concrete immateriële objecten	133
4.2	Geboden bescherming	134
4.2.1	Inhoud: commercieel gebruik	134
4.2.2	Omvang: rechtstreeks gebruik	135
4.2.3	Exclusieve rechten	136
4.3	Kenmerkend: exclusieve exploitatierechten op concrete immateriële objecten	138

4.3.1	Exploiteren: rechtstreeks commercieel gebruik	138
4.3.2	Exploiteren en aard prestatie	139
4.3.3	Indirect exploiteren?	140
4.3.4	Exploiteren als begrip in rechtspraak en literatuur	140
4.3.5	Beschermingsomvang soms ruimer dan exploitatie	143
4.4	Conclusie	147
5.	RECHTSGROND	150
5.1	Inleiding	150
5.2	Historie	151
5.3	Rechtvaardigheidsargumenten	156
5.3.1	Het beginsel van een recht op resultaat van eigen arbeid	156
5.3.2	Het beginsel van een recht op resultaat van persoonlijkheid	158
5.3.3	Het beginsel van een recht op resultaat van financiële inspanningen	159
5.3.4	Recht op exploitatiemogelijkheden immaterieel object	162
5.4	Algemeen belang	164
5.4.1	Reijkwijdte bescherming	166
5.4.2	'Niet-banale' prestaties	169
5.4.3	Concrete immateriële objecten	171
5.5	Ongerechtvaardigde verrijking	172
5.5.1	Het beginsel van de ongerechtvaardigde exploitatie van concrete immateriële objecten	175
6.	MOGELIJKHEDEN TOT PRESTATIEBESCHERMING	180
6.1	Exploiteren van immateriële objecten	180
6.2	Concreet immaterieel object en éénlijnsprestatie	181
6.3	Exploiteren versus louter aanhaken	182
6.4	Terughoudendheid	182
6.4.1	Wetgever-plaatsvervangerschap	184
6.4.2	Rechtspolitieke overwegingen	185
6.4.3	Analoge wetstoepassing	187
6.4.4	Reflexwerkingen	188
6.5	Mogelijkheden: ongeschreven intellectuele eigendomsrechten	191
6.6	Aard bescherming	193
6.6.1	Exclusief recht of recht op redelijke vergoeding	193
6.6.2	Exploitiievormen	195
6.6.3	Duur	196
6.7	Aard prestaties	199
6.7.1	Vrijheid van techniek	199
6.7.2	Geestelijke prestaties	201
6.7.2.1	Vrijheid van informatie	201
6.7.2.2	Know How	203
6.7.3	Onderscheidingsprestaties	203
6.7.3.1	Producten	204
A.	Ontbreken gebruiksfunctie	205
B.	Inwendige	206
6.7.3.2	Tekens voor waren en diensten	207

A.	Reflexwerking	208
B.	Onderscheidingsmiddelen	209
6.7.3.3	Tekens voor organisaties	210
A.	Organisaties	210
B.	Onderscheidingsmiddelen	211
6.7.3.4	Personen	211
A.	Geen portret	212
B.	Verzilverbare populariteit?	213
6.7.3.5	Goodwill	215
6.7.4	Vervaardigingsprestaties	218
6.7.4.1	Kwekersarbeid	218
6.7.4.2	Topografieën	219
6.7.4.3	Nieuws	220
A.	Geschiedenis Auteurswet	221
B.	‘Prescribed by law’, artikel 10 lid 2 EVRM	223
C.	éénlijnsprestatie: rights of others?	225
D.	‘Necessary in a democratic society’: recht op een redelijke vergoeding?	226
E.	Reflexwerking art. 15 Aw?	227
6.7.4.4	Producties/uitgaven en evenementen	229
6.7.4.5	Persoonlijke prestaties	230
7.	RECHTSPRAAK PRESTATIEBESCHERMING	234
7.1	Louter aanhaken	234
7.1.1	Leesportefeuille II	234
7.1.2	Ja Zuster, Nee Zuster	235
7.1.3	Filmnet I	236
7.1.4	Decca/Holland Nautic	237
A.	Casus	237
B.	President en Hof	238
C.	Advocaat-Generaal	238
D.	Hoge Raad	239
E.	Commentaar	241
7.1.5	Transportwagen	243
7.1.6	FilmNet II	244
7.1.7	Conclusie	247
7.2	Exploiteren geestelijke prestaties	248
7.2.1	Ideeën, denkbeelden	248
7.2.1.1	Algemeen	248
7.2.1.2	Ideeën over reclame	249
7.2.1.3	Know How	251
7.2.1.4	Programma-Ideeën	252
7.3	Exploiteren onderscheidingsprestaties	253
7.3.1	‘Slaafse nabtoetsing’ van producten	253
7.3.1.1	1930-1953	253
7.3.1.2	Hyster Karry Krane	256
7.3.2	Verpakkingen	258

7.3.2.1	1940	258
7.3.2.2	Nivea/Hamea	259
7.3.2.3	Na 1943	259
7.3.3	Woorden	261
7.3.4	Titels	264
7.3.5	Slagzinnen	267
7.3.6	Logo's of beeldmerken	269
7.3.7	Dienstmerk	271
7.3.8	Geuren	272
7.3.9	Presentatie organisaties	272
7.3.10	Naam organisatie	275
7.3.11	Afbeelding personages	276
7.3.12	Namen personen	277
7.3.13	Persoonlijke stijl	279
7.3.14	Conclusie	280
7.4	Vervaardigingsprestaties	280
7.4.1	Kwekersarbeid	280
7.4.2	Inwendige constructie	281
7.4.3	Nieuws	283
7.4.3.1	KNVB/NOS	284
A.	Casus	284
B.	Rechtbank en Hof	285
C.	Advocaat-Generaal	285
D.	Hoge Raad	286
E.	ECRM	287
F.	Commentaar	287
7.4.4	Procent audio-/visuele producties	290
7.4.5	Producent programmatuur	293
7.4.6	Uitgever databestand	294
7.4.7	Uitgever geschrift	295
7.4.7.1	Staat/Den Ouden	295
A.	Casus	295
B.	President en Hof	296
C.	Advocaat-Generaal	296
D.	Hoge Raad	297
E.	Commentaar	297
7.4.8	Uitvoeringen	298
7.4.8.1	Elvis Presley	299
A.	Casus	299
B.	President en hof	299
C.	Advocaat-generaal	300
D.	Hoge Raad	301
E.	Commentaar	302
8.	RECHTSKARAKTER	303
8.1	Inleiding	303
8.2	Onrechtmatigheidscategorieën	303

8.3	Subjectief vermogensrecht tegenover zorgvuldigheidsnorm	305
8.3.1	Subjectief vermogensrecht	306
8.3.2	Krachtiger positie?	307
8.3.3	Bestaand tegenover toekomstig recht	309
8.3.4	Geadresseerden	310
8.3.5	Zelfstandigheid: overdraagbaarheid en vererving	311
8.4	Intellectuele eigendom en subjectief recht	315
8.4.1	Exclusief recht	315
8.4.2	Specifieke bevoegdheid	316
8.4.3	Zelfstandigheid	317
8.4.4	Ongeschreven subjectief recht	318
8.4.5	Ongeschreven intellectuele eigendomsrechten: subjectieve rechten	319
8.4.6	Aanhaken aan: maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm	320
8.4.7	Elvis Presley-arrest	321
8.4.7.1	Uitvoerend kunstenaar	321
A.	President Utrecht	321
B.	Hof Amsterdam	322
C.	Incidenteel cassatiemiddel	322
D.	Advocaat-Generaal	322
E.	Hoge Raad	323
8.4.7.2	Portretrecht	324
8.5	Overdraagbaarheid ongeschreven subjectieve rechten	327
8.5.1	Naar Oud BW	327
8.5.2	Naar huidig BW	327
8.5.3	Gevolgen niet-overdraagbaarheid	329
8.5.4	Rechtspraak	331
8.5.5	Conclusie	332
8.6	Licentie	333
8.6.1	Licentie in enge en ruime zin	335
8.6.2	Vorderingsrecht	337
8.6.3	Exclusieve werking?	338
8.6.3.1	Octrooirechtelijke literatuur	340
8.6.3.2	Overige Literatuur	343
8.6.3.3	Standpunt	346
8.6.3.4	Rechtspraak	350
A.	Elvis Presley	351
B.	Focus Veilig/Lincoln Electric	354
C.	NVPI/Snelleman	355
8.6.3.5	Conclusie	356
8.6.4	Beperkt recht?	357
8.6.4.1	Naar oud BW	357
8.6.4.2	Naar huidig BW	359
8.6.4.3	Standpunt	361
9.	PRESTATIEBESCHERMING NAAR AMERIKAANS RECHT	365
9.1	Misappropriation	365
9.2	International News Service v. Associated Press	365

9.3	Kritiek op het INS-arrest	368
9.3.1	Wetgever versus rechter	369
9.3.2	Preemprion: Federal versus State Law	373
9.3.2.1	De Sears- em Compco-arresten	374
9.3.2.2	Goldstein v. California	377
9.3.2.3	Kewanee Oil Co. v. Bicon Corp.	380
9.3.2.4	Bonito Boats, Inc. v. Thunder Craft Boats, Inc.	383
9.4	De Misappropriation Doctrine	389
9.4.1	Zacchini v. Scripps/Howard Broadcasting Co.	394
9.5	Rechtsgrond	398
9.5.1	Labor, Skill and Money	399
9.5.2	The right of publicity: Appropriation of identity	401
9.6	Rechtskarakter van de bescherming	405
9.6.1	Labor, Skill and Money	405
9.6.2	Right of Publicity	406
9.7	Rechtspraak	413
9.7.1	Exploiteren	414
9.7.1.1	Nieuws	414
9.7.1.2	Nieuwswaarde evenementen	416
9.7.1.3	Performers en sporters	418
9.7.1.4	Producenten van beeld en geluid	421
9.7.1.5	Evenementen	423
9.7.1.6	Uitgaven	423
9.7.1.7	Identiteit	425
9.7.2	Louter aanhaken	429
10.	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	431
10.1	Prestatiebescherming	431
10.2	Ongeschreven exclusieve rechten in de rechtspraak van de Hoge Raad	431
10.3	Aard en bescherming wettelijk erkende prestaties	433
10.4	Het wezenlijke van intellectuele eigendomsrechten	434
10.5	Rechtsgrond	435
10.6	Mogelijkheden prestatiebescherming	436
10.7	Prestatiebescherming in de rechtspraak	438
10.8	Rechtskarakter	440
10.9	Amerikaans recht	442
10.10	Tenslotte	443
11.	SUMMARY	447
11.1	Misappropriation and common law intellectual property rights under netherlands law	447
11.2	Common law intellectual property rights in the jurisprudence of the Netherlands Supreme Court	447
11.3	The nature of immaterial objects protected by statute and their protection	449
11.4	The distinguishing features of intellectual property rights	451
11.5	Foundations	451
11.6	Availability of a misappropriation doctrine	453

Inhoudsopgave

11.7	Misappropriation in the case law of the Netherlands Courts	455
11.8	Legal classification	456
11.9	U.S. Law	459
11.10	General	460
VERKORT AANGEHAALDE LITERATUUR		463
RECHTSPRAAKOVERZICHT		475
AMERIKAANSE LITERATUUR		490
AMERIKAANSE RECHTSPRAAK		494
TREFWOORDENREGISTER		498

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

AA	<i>Ars Aequi</i>
aant.	aantekening
AG	Advocaat-Generaal
AIPPI	Association internationale pour la protection de la propriété industrielle
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AMR	<i>Auteursrecht</i> , tijdschrift voor auteurs- en mediarecht (tot 1982: Auteursrecht)
art.	artikel(en)
AvB	Afdeling van Beroep
Aw	Auteurswet
a.w.	aangehaald werk
BC	Berner Conventie
BenGH	Benelux Gerechtshof
BIE	<i>Bijblad bij de Industriële Eigendom</i>
BMW	Benelux Merkenwet
BTMW	Benelux Tekeningen- en Modellenwet
bijv.	bijvoorbeeld
BW	Burgerlijk Wetboek
c.q.	casu quo (respectievelijk)
c.s.	cum suis (met de zijnen)
CvG	Conventie van Genève
CvR	Conventie van Rome
diss.	dissertatie
ECRM	Europese Commissie voor de Rechten van de Mens
EEG	Europese Economische Gemeenschap
EG	Europese Gemeenschappen
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens
EIPR	<i>European Intellectual Property Review</i>
Ent.LR	<i>Entertainment Law Review</i>
EOB	Europees Octrooibureau
EOV	Europees Octrooiverdrag
e.v.	en volgende
EVRM	Europees verdrag ter bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, gesloten te Rome op 4 november 1950, Trb. 1951, 154
GRUR Int	<i>Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht, Internationaler Teil</i>
GW	Grondwet

Hand.	Handelingen
Hand. I/II	Handelingen Eerste Kamer resp. Tweede Kamer
HNJV	Handelingen Nederlandse Juristenvereniging
Hnw	Handelsnaamwet
Hof	Gerechtshof
HR	Hoge Raad
hfst.	hoofdstuk
ib.	ibidem (op dezelfde bladzijde)
i.c.	in casu (in dit geval)
i.e.	id est (dat wil zeggen)
IER	<i>Intellectuele Eigendom en Reclamerecht</i>
IVBP	Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.
jo.	juncto (in samenhang met)
KB	Koninklijk Besluit
KG	<i>Kort Geding</i>
Ktg.	Kantongerecht
m.m.v.	met medewerking van
m.n.	met noot van
MvA	Memorie van Antwoord
MvT	Memorie van Toelichting
NJ	<i>Nederlandse Jurisprudentie</i>
NJB	<i>Nederlands Juristenblad</i>
NJV	Nederlandse Juristenvereniging
nr	nummer(s)
NvW	Nota van Wijzigingen
o.c.	opere citato (in het aangehaalde werk)
O.D.	Onrechtmatige Daad, losbladige editie onder redactie van H. Drion, Kluwer, Deventer.
OM	Openbaar Ministerie
OMPI	Organisation Mondiale pour la protection de la Propriété Intellectuelle
OvJ	Officier van Justitie
Ow	Octrooiwet
p.	pagina('s)
par.	paragraaf
Pb.	<i>Publikatieblad der Europese Gemeenschappen</i>

Gebruikte afkortingen

P.-G.	Procureur-Generaal
Pres.	President van de Arrondissementsrechtbank
Rb.	Arrondissementsrechtbank
red.	redacteur/redactie
RM	<i>Rechtsgeleerd Magazijn</i>
RMTh	<i>Rechtsgeleerd Magazijn Themis</i>
Row	Rijksoctrooiwet
r.o.	rechtsoverweging
Rv	Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering
RvdW	<i>Rechtspraak van de Week</i>
RW	Rechtskundig Weekblad
S&J	editie Schuurmans & Jordens
Sr	Wetboek van Strafrecht
Stb.	<i>Staatsblad</i>
Stert.	<i>Staatscourant</i>
Sv	Wetboek van Strafvordering
t.a.p.	te aangehaalde plaats
TK	Tweede Kamer
TMR	<i>Trademark Reporter</i>
Trb.	<i>Tractatenblad</i>
UAC	Universele Auteursrechtconventie
v.	versus
vgl.	vergelijk
VV	Voorlopig Verslag
VvA	Vereniging voor Auteursrecht
W.	<i>Weekblad van het Recht</i>
WIPO	World Intellectual Property Organization
WBR	Wet bestrijding namaakprodukten
WNR	Wet op de naburige rechten
WvK	Wetboek van Koophandel
ZPW	Zaaizaad- en Plantgoedwet

VOORWOORD

Prestatiebescherming - de vraag in hoeverre aan niet door een intellectuele eigendomswet beschermde prestaties een vergelijkbare bescherming kan worden verleend - vormt het onderwerp van deze studie. Mijn belangstelling voor dit onderwerp werd onder meer gewekt door het Decca-arrest¹, waarin de Hoge Raad in algemene en abstracte termen enige criteria formuleerde, die intrigeren doordat zij evenzovele vragen oproepen als beantwoorden. Het doel van deze studie is om enige algemeen geldende en concreet hanteerbare antwoorden op deze vragen te verschaffen.

Ik heb mij in eerdere publikaties reeds over deelaspecten van dit onderwerp uitgelaten. In 1986 verscheen een bespreking van het Decca-arrest,² waarin ik tevens een eerste, globale poging ondernam om de mogelijkheden tot prestatiebescherming in kaart te brengen. Dit leidde vervolgens tot een artikel waarin de door de Hoge Raad in de jaren vijftig en zestig onder de Auteurswet 1912 gesanctioneerde bescherming van niet-originele geschriften aan een nadere historische beschouwing werd onderworpen.³ Een verblijf in de Verenigde Staten leidde vervolgens tot een publikatie over de misappropriation doctrine, het Amerikaanse equivalent van prestatiebescherming.⁴ In een artikel, waarin de latere arresten van de Hoge Raad in *KNVB/NOS* en *Staat/Den Ouden*⁵ werden besproken, werd vervolgens een aanzet gegeven voor een meer algemeen theoretisch kader voor de behandeling van de rond dit onderwerp spelende kwesties. De noodgedwongen nadere bestudering van het per 1 januari 1992 in werking getreden nieuw Burgerlijk Wetboek leidde vervolgens nog tot een publikatie over de implicaties daarvan op de overdraagbaarheid van ongeschreven rechten, die door het nieuwe burgerlijk recht - zonder enige nadere argumentatie en in afwijking van het oude recht - wordt uitgesloten.⁶

Daargelaten dat in dit werk de verschillende deelaspecten gedetailleerder worden behandeld, is in deze studie vooral het theoretisch kader – zoals ik dat zie

¹ HR 27 juni 1986, NJ 1987, 191 (*Decca/Holland Nautic*).

² *Prestatiebescherming: een tip van de sluier?*, BIE 1986, p. 263-270, tevens in vertaling verschenen in GRUR Int 1987, (11), p. 763-769: *Der wettbewerbsrechtliche Leistungsschutz in den Niederlanden: Ein Zipfel des Schleiers gelüftet?*

³ *De geschriftenbescherming in de Auteurswet en de bescherming van daarmee op één lijn te stellen prestaties*, BIE 1987, p. 243-253.

⁴ *Prestatiebescherming in de Verenigde Staten: De 'Misappropriation Doctrine' nader beschouwd*, BIE 1989, p. 243-252.

⁵ *Prestatiebeslcteming: De stand van zakett na KNVB/NOS en Staat/Den Ouden*, RM Themis 1989, p. 281-298.

⁶ *Vermogensrechten op onstoffelijke goederen; Overdraagbaarheid naar NBW: een stap terug!*, NJB 1991, p. 431-435.

– nader geanalyseerd en uitgekristalliseerd. Deze eerdere ‘vingeroefeningen’⁷ hebben daarbij bijgedragen aan een zekere ontwikkeling van mijn gedachten over het onderwerp en zodoende naar mijn oordeel - en naar ik hoop evenzeer naar dat van de lezer - geleid tot een 'gerijpter inzicht'.

In hoofdstuk 1 wordt het onderwerp *prestatiebescherming* nader in kaart gebracht en ingegaan op de vraag of er zwaarwegende theoretische bezwaren bestaan tegen het verlenen van een met een wettelijk intellectueel eigendomsrecht identieke bescherming. Het antwoord daarop luidt naar mijn mening ontkennend. In hoofdstuk 2 wordt dan het verlenen van ongeschreven intellectuele eigendomsrechten in de rechtspraak van de Hoge Raad behandeld.⁸ In hoofdstuk 3 wordt de door de verschillende intellectuele eigendomsrechten-verleende bescherming geanalyseerd, waarna vervolgens in hoofdstuk 4 het wezen van de verschillende intellectuele eigendomsrechten wordt herleid tot *exclusieve rechten op de exploitatie – rechtstreeks commercieel gebruik - van concrete immateriële objecten*. In hoofdstuk 5 wordt de rechtsgrond voor intellectuele eigendomsrechten onderzocht en herleid tot *het beginsel van de ongerechtvaardigde exploitatie van concrete immateriële objecten*. In hoofdstuk 6 passeren dan de mogelijkheden tot het verlenen van exploitatiebescherming de revue. Deze beschouwingen worden in hoofdstuk 7 gevolgd door een analyse van de wijze waarop in de rechtspraak met exploitatiebescherming is omgegaan.⁹ In hoofdstuk 8 wordt dan stil gestaan bij de wijze waarop ongeschreven intellectuele eigendomsrechten en daarvan afgeleide licenties binnen het vermogensrecht dienen te worden ingepast.¹⁰ Na een rechtsvergelijkende beschouwing van het Amerikaanse recht volgt dan in hoofdstuk 10 een samenvatting en conclusies. De (gepubliceerde) rechtspraak en literatuur is bijgewerkt tot 1 januari 1994.

Amsterdam, 24 januari 1994

⁷ Zie ook: *Rechtsvraag (198) Intellectuele Eigendom*, AA 1990, p. 882-883 en AA 1991, p. 267-272. *The misappropriation doctrine in The Netherlands*, IIC 1991, p. 11-26. *Annotatie bij Hof Amsterdam, 2 mei 1991 inzake Ten Electmics/Esselte (FilmNet II)*, Mediaforum (3) 1991-9, p. 94. *Aanhaken aan andermans prestatie: ontwikkelingen in de Nederlandse rechtspraak*, Tijdschrift voor Belgisch Handelsrecht, 1992, p. 388-403.

⁸ Paragraaf 2.5 is een bewerking van mijn artikel in BIE 1987, p. 243-253.

⁹ De bespreking van de arresten *Decca/Holland Nautic*, *KNVB/NOS*, *Staat/Den Ouden*, *Elvis Presley en Esselte/Ten Electronics*, vormt een bewerking van eerdere publicaties daarover, zoals nader aangegeven bij de verschillende paragrafen.

¹⁰ Paragraaf 8.5 van dat hoofdstuk is een bewerking van mijn artikel in NJB 1991, p. 431-435.

Inhoudsopgave

